

Przedmioty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych: nowe przepisy unijne doprowadzą do zmniejszenia ilości odpadów morskich

Bruksela, 28 maja 2018 r.

Ponieważ ilość szkodliwych odpadów z tworzyw sztucznych w morzach i oceanach rośnie w zaskakującym tempie, Komisja Europejska proponuje wprowadzenie nowych unijnych przepisów dotyczących 10 produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, które najczęściej zaśmiecają europejskie plaże i morza, jak również zagubionych i porzuconych narzędzi połowowych.

Łącznie stanowią one 70 proc. wszystkich odpadów morskich. Nowe przepisy są proporcjonalne do stawianych celów i opracowane w taki sposób, aby pozwalały na osiągnięcie możliwie najlepszych wyników. Oznacza to, że w odniesieniu do różnych produktów stosowane będą różne środki. Jednorazowe produkty z tworzyw sztucznych, dla których istnieją łatwo dostępne i przystępne cenowo zamienniki, zostaną objęte zakazem wprowadzania do obrotu. W przypadku produktów, dla których nie ma oczywistych zamienników, nacisk zostanie położony na ograniczenie korzystania z tych produktów poprzez wprowadzenie krajowych limitów dla konsumentów, a także poprzez ustanowienie wymogów w zakresie projektowania i oznakowania oraz nałożenie na producentów obowiązków dotyczących gospodarowania odpadami i ich usuwania. Te nowe przepisy zapewnią Europie czołową pozycję w walce z tym problemem o globalnych skutkach.

Pierwszy wiceprzewodniczący Frans **Timmermans**, odpowiedzialny za zrównoważony rozwój, oznajmił: *Komisja zobowiązała się, że będzie skupiać się na sprawach o dużym znaczeniu, a resztę pozostawi państwom członkowskim. Odpady z tworzyw sztucznych są bezsprzecznie ogromnym problemem, a Europejczycy muszą działać wspólnie, aby go rozwiązać, ponieważ odpady plastikowe trafiają do naszego powietrza, naszych gleb, naszych oceanów i naszej żywności. Przedstawione dziś wnioski ustawodawcze pozwolą ograniczyć liczbę jednorazowych produktów z tworzyw sztucznych na półkach w supermarketach poprzez ustanowienie szeregu środków. Niektóre z tych produktów obejmujemy zakazem wprowadzania do obrotu, a na ich miejsce wprowadzimy bardziej ekologiczne zamienniki, tak aby konsumenci nie odczuli ich braku.*

Wiceprzewodniczący Jyrki **Katainen**, odpowiedzialny za miejsca pracy, wzrost, inwestycje i konkurencyjność, stwierdził: *Plastik daje ogromne możliwości, ale musimy z niego korzystać w sposób odpowiedzialny. Plastikowe produkty jednorazowego użytku to nie jest inteligentny wybór, ani pod względem ekonomicznym, ani z uwagi na środowisko. Przedstawione dzisiaj wnioski ustawodawcze pomogą przedsiębiorstwom i konsumentom rozejrzeć się za bardziej zrównoważonymi rozwiązaniami. To dla Europy okazja, aby zająć w tej dziedzinie pozycję lidera – stworzyć produkty, których w nadchodzących dziesięcioleciach będzie potrzebować cały świat, oraz zapewnić większą wartość rynkową naszym cennym i ograniczonym zasobom. Nasz cel dotyczący odsetka zbieranych plastikowych butelek pomoże nam również zapewnić branży recyklingu tworzyw sztucznych skalę działalności, która jest niezbędna do tego, aby branża ta dobrze prosperowała.*

Na całym świecie tworzywa sztuczne stanowią 85 proc. odpadów morskich. Przedostają się nawet do naszych płuc i trafiają na nasze stoły – mikrodrobiny plastiku są obecne w powietrzu, wodzie i żywności – a nie znamy ich wpływu na zdrowie ludzi. Rozwiązanie problemu tworzyw sztucznych jest koniecznością, ale też stwarza nowe możliwości pod względem innowacji, konkurencyjności i tworzenia miejsc pracy.

Przedsiębiorstwa uzyskają przewagę konkurencyjną: Stworzenie jednego zbioru przepisów dla całego rynku UE zapewni europejskim firmom punkt wyjścia dla osiągnięcia korzyści skali i poprawy konkurencyjności w kontekście dynamicznie rozwijającego się światowego rynku produktów zrównoważonych. Dzięki stworzeniu systemów wielokrotnego użycia (takich jak systemy kaucji) firmy mogą sobie zapewnić stabilne źródło dostaw materiałów wysokiej jakości. W innych przypadkach zachęta do poszukiwania bardziej zrównoważonych rozwiązań może dać przedsiębiorstwom przewagę technologiczną nad konkurentami na rynkach światowych.

Różne środki w odniesieniu do różnych produktów

Po tym jak w 2015 r. zostały wprowadzone uregulowania dotyczące plastikowych toreb, 72 proc. Europejczyków stwierdziło, że ograniczyło korzystanie z takich toreb (wg Eurobarometru). Obecnie UE

kieruje swoją uwagę na 10 produktów z tworzyw sztucznych przeznaczonych do jednorazowego użytku i na narzędzia połowowe – wszystko to łącznie **stanowi 70 proc. odpadów morskich** w Europie. Nowe przepisy wprowadzą:

- **Zakaz stosowania tworzyw sztucznych w niektórych produktach:** W przypadku gdy istnieją dla nich łatwo dostępne i przystępne cenowo zamienniki, produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych zostaną objęte zakazem wprowadzania do obrotu. Zakaz będzie miał zastosowanie do **plastikowych patyczków kosmetycznych, sztućców, talerzy, słomek, mieszadełek do napojów i patyczków do balonów** – wszystkie te przedmioty będą musiały być produkowane wyłącznie z bardziej zrównoważonych materiałów. Jednorazowe **opakowania na napoje** wykonane z tworzywa sztucznego będą dopuszczane na rynek tylko, jeśli ich nakrętki i pokrywki pozostają do nich przymocowane.
- **Cele dotyczące ograniczenia korzystania z niektórych plastikowych produktów:** Państwa członkowskie będą musiały ograniczyć korzystanie z plastikowych **pojemników na żywność i kubków na napoje**. Mogą to uczynić poprzez ustanowienie krajowych limitów, zapewnienie dostępności produktów zamiennych w punktach sprzedaży lub zagwarantowanie, że jednorazowe produkty z tworzyw sztucznych nie będą oferowane bezpłatnie.
- **Obowiązki nałożone na producentów:** Producenci będą częściowo pokrywać koszty gospodarowania odpadami i ich usuwania, a także koszty działań informacyjnych dotyczących **pojemników na żywność, opakowań (np. na chipsy i słodczyce), pojemników i kubków na napoje, wyrobów tytoniowych z filtrami (niedopałki papierosów), nawilżonych chusteczek, balonów i lekkich plastikowych toreb**. Przemysł otrzyma również zachęty do opracowywania zamienników tych produktów, które będą mniej zanieczyszczały środowisko.
- **Cele w zakresie zbierania butelek:** Państwa członkowskie będą zobowiązane zadbać do 2025 r. o to, aby 90 proc. jednorazowych **butelek na napoje z tworzyw sztucznych** było zbierane, na przykład poprzez systemy kaucji.
- **Wymogi dotyczące oznakowania:** Niektóre produkty będą wymagały jasnego, zstandaryzowanego oznakowania wskazującego, w jaki sposób powinny być składowane odpady, i informującego o szkodliwym wpływie produktu na środowisko oraz o obecności w produkcie tworzyw sztucznych. Dotyczy to **podpasek higienicznych, nawilżonych chusteczek i balonów**.
- **Działania informacyjne:** Państwa członkowskie będą zobowiązane do uświadamiania konsumentom negatywnego wpływu zaśmiecania otoczenia jednorazowymi produktami z tworzyw sztucznych i narzędziami połowowymi, jak również do informowania ich o dostępnych systemach wielokrotnego użytkowania i możliwościach gospodarowania odpadami w odniesieniu do wszystkich tych produktów.

Jeśli chodzi o **narzędzia połowowe**, które stanowią 27 proc. wszystkich odpadów plażowych, Komisja zamierza uzupełnić obecne ramy polityki o systemy odpowiedzialności producenta za narzędzia połowowe składające się w części z tworzyw sztucznych. Producenci narzędzi połowowych z tworzyw sztucznych będą zobowiązani do pokrycia kosztów zbiórki odpadów z portowych urządzeń odbiorczych oraz kosztów ich transportu i przetwarzania. Będą również pokrywać koszty działań informacyjnych. Szczegółowe informacje na temat nowych przepisów dotyczących narzędzi połowowych można znaleźć [tutaj](#).

Kolejne kroki

Wnioski ustawodawcze Komisji zostaną teraz przedłożone do przyjęcia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Komisja wzywa pozostałe instytucje do zajęcia się nimi w trybie priorytetowym, tak aby Europejczycy mogli stwierdzić wymierne rezultaty jeszcze przed wyborami w maju 2019 r.

Z okazji obchodzonego 5 czerwca Światowego Dnia Ochrony Środowiska Komisja rozpocznie także ogólnounijną kampanię informacyjną, która będzie miała na celu podkreślenie wagi wyborów konsumentów i uwydatnienie roli każdego z nas w walce z zanieczyszczeniem tworzywami sztucznymi i odpadami morskimi.

Zmierzenie się z problemem odpadów morskich wytwarzanych w UE nie pozwoli oczywiście rozwiązać tego problemu na całym świecie. Niemniej jednak podejmując się roli lidera, Unia Europejska zapewni sobie silną pozycję, która pomoże jej wprowadzać zmiany na poziomie światowym – za pośrednictwem grupy G-7 i grupy G-20 oraz poprzez realizację celów zrównoważonego rozwoju ONZ.

Kontekst

Dzisiejsza inicjatywa jest wynikiem zobowiązania podjętego w [europejskiej strategii w dziedzinie tworzyw sztucznych](#), które dotyczyło walki z nadmiernymi ilościami szkodliwych odpadów plastikowych poprzez działania legislacyjne. Zobowiązanie to zostało przyjęte z zadowoleniem przez Parlament

Europejski i Radę oraz przez obywateli i zainteresowane strony. Proponowane środki pomogą Europie w przejściu do modelu gospodarki o obiegu zamkniętym oraz w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju ONZ oraz celów UE w dziedzinie klimatu i polityki przemysłowej.

Przedstawiona dzisiaj dyrektywa opiera się na obowiązujących przepisach, takich jak dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej i dyrektywy w sprawie odpadów, a także uzupełnia inne środki przyjęte w celu przeciwdziałania zanieczyszczeniu mórz, między innymi na mocy dyrektywy o portowych urządzeniach odbiorczych, oraz zaproponowane ograniczenia dotyczące mikrodrobin plastiku i oksydegradowalnych tworzyw sztucznych. Nową dyrektywę opracowano w oparciu o podobne zasady, na jakich opierała się dyrektywa w sprawie plastikowych toreb z 2015 r., która została pozytywnie przyjęta i doprowadziła do szybkiej zmiany zachowań konsumentów.

Proponowana dyrektywa przyniesie zarówno korzyści środowiskowe, jak i gospodarcze. Nowe środki pozwolą na przykład:

- zapobiec emisji 3,4 mln ton ekwiwalentu dwutlenku węgla;
- zapobiec szkodom w środowisku, których koszt stanowiłby do 2030 r. równowartość 22 mld euro;
- zaoszczędzić szacowane 6,5 mld euro w wydatkach konsumenckich.

Nowe przepisy, wraz z przyjętymi w tym miesiącu nowymi unijnymi zasadami i celami dotyczącymi odpadów, zapewnią jasność, pewność prawną i korzyści skali, których przedsiębiorstwa w UE potrzebują, aby zająć wiodącą pozycję na nowych rynkach innowacyjnych i wielofunkcyjnych rozwiązań alternatywnych, nowych materiałów i lepiej projektowanych produktów.

Zgodnie z zasadami lepszego stanowienia prawa podczas przygotowywania przedstawionego dzisiaj wniosku ustawodawczego przeprowadzono konsultacje z zainteresowanymi stronami oraz otwarte konsultacje publiczne, a także dokonano szczegółowej oceny skutków. Podczas konsultacji publicznych trwających od grudnia 2017 r. do lutego 2018 r. 95 proc. respondentów przyznało, że działania mające na celu rozwiązanie problemu jednorazowych produktów z tworzyw sztucznych są zarówno konieczne, jak i pilne, a 79 proc. uważało, że aby zapewnić ich skuteczność, środki te należy wprowadzić na poziomie UE. Również 70 proc. producentów i 80 proc. marek odpowiedziało, że podjęcie działań jest konieczne i pilne. 72 proc. ograniczyło wykorzystanie plastikowych toreb, z czego 38 proc. w ciągu ostatniego roku.

Więcej informacji

[Pytania i odpowiedzi: Nowe przepisy UE dotyczące produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych](#)

[Zestawienie informacji](#)

[Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie ograniczenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko](#) i [Załącznik](#)

[Ocena skutków](#) i [Streszczenie](#)

IP/18/3927

Kontakty z mediami:

[Enrico BRIVIO](#) (+32 2 295 61 72)

[Iris PETSA](#) (+32 2 299 33 21)

[Tim McPHIE](#) (+ 32 2 295 86 02)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)